

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

1. Nugældende lov om Københavns Havn

Den nugældende lov om Københavns Havn er lov nr. 109 af 29. april 1913 om bestyrelsen af Københavns Havnevæsen, som ændret ved lov nr. 78 af 29. marts 1924 og lov nr. 226 af 22. april 1987.

Ifølge loven ledes havnen af en havnebestyrelse bestående af Overpræsidenten i København som født formand og 18 medlemmer, repræsenterende Folketinget, industriministeren, trafikministeren, Københavns Kommune, medarbejderne og handel, søfart og industri. Københavns Havnevæsen er undergivet tilsyn af trafikministeren.

I 1913 udgjorde udenrigsomsætningen på Københavns Havn 33 % af landets samlede udenrigshandel. I 1989 gik ca. 10,9 % af den samlede godsomsætning i landets trafikhavne over Københavns Havn.

Københavns Havn er den ene af landets to basishavne for oversøiske liniekonferencer. Ved basishavne forstås en række havne inden for et bestemt område, hvor samme fragtrater gælder, uanset om lasten afskibes fra den ene eller den anden havn, f.eks. København/Århus og Hamburg/Antwerpen. Det er de internationale liniekonferencer, der selvstændigt fastsætter deres tariffer og hvilke havne, der skal være basishavne.

Vigtige parametre for konferencernes valg af basishavne er navnlig den godsmængde, der stilles til rådighed, men også havnens service- og prisniveau. For havnens kunder er deres status som basishavn af stor betydning, fordi de herved sparer transportomkostningerne til og fra en atlantehavshavn.

Københavns Havnevæsen ejer 100 % af aktierne i Københavns Frihavns- og Stevedoreselskab A/S (KFS A/S). Ved udgangen af 1990 var i alt 531 medarbejdere beskæftiget i Københavns Havn, fordelt med 284 i selve havnevæsenet og 247 i KFS A/S.

Ifølge Årsberetning 1990 for Københavns Havn, der endnu kun foreligger i udkast, blev godsomsætningen i 1990 med sine 9,5 mio. tons, den største i nyere tid. Såvel besejlingen af havnen som antallet af anløb af krydstogtskibe satte rekord i 1990. Containeromsætningen er også stigende. Resultat af primær

drift for Københavns Havn 1990 ser ud til at blive et overskud på 22,8 mio. kr. Det må hertil bemærkes, at ca. 40 % af havnens indtægter stammer fra lejeindtægter på ejendomme og pakhuse samt optionsafgifter. Årets nettoresultat vil nok komme til at ligge på omkring 35,8 mio. kr.

Ændringer i skibstyper og transportkoncepter medfører løbende ændringer i havnevirksomhedens indretning og placering i byen. Stigningen i behovet for kajarealer til godsets håndtering og den manglende fremkommelighed i de indre bydele har således medført, at en række smalle kajstrækninger langs indre by ikke længere er tjenlige til en rationel drift. Tyngden i havneomsætningen er løbende blevet forskudt mod syd og nord og til Prøvestenen ud for Østamager. En række områder langs havneløbet skal derfor finde ny anvendelse i de kommende år. Københavns Kommune og Københavns Havnevæsen har desuden aftalt, at der over de kommende 15-20 år skal ske en afvikling af den væsentlige del af havnevirksomheden i Sydhavnen, så broerne kan fastgøres.

Set i et historisk lys kan det derfor konstateres, at havnens virksomhed efter i århundreder at have ligget i det beskyttede farvand mellem Sjælland og Amager nu vil blive koncentreret i Nordhavnsområdet og på Prøvestenen direkte ud til Øresund.

2. Lovforslagets baggrund

Efter opfordring fra Folketingets Miljø- og Planlægningsudvalg nedsatte miljøministeren i juni 1988 Havneudvalget, der afgav betænkning i april 1989. Udvalgets hovedforslag anbefalede, at den fremtidige havnedrift blev koncentreret på Prøvestenen og i Nordhavnsområdet.

Betænkningen, som anlagde et tidsperspektiv på 20-30 år, viste, at der er betydelige værdier at hente i en koordineret omdannelse af de dele af havnen, som ikke på længere sigt skal anvendes til driften.

I efteråret 1989 vedtog Københavns Borgerrepræsentation efter forhandling med miljøministeren kommuneplanen for København. Heri fastlægges Prøvestenen og Nordhavnsområdet fra Marmormøllen og nordpå samt værftsområdet og servicehavnen